

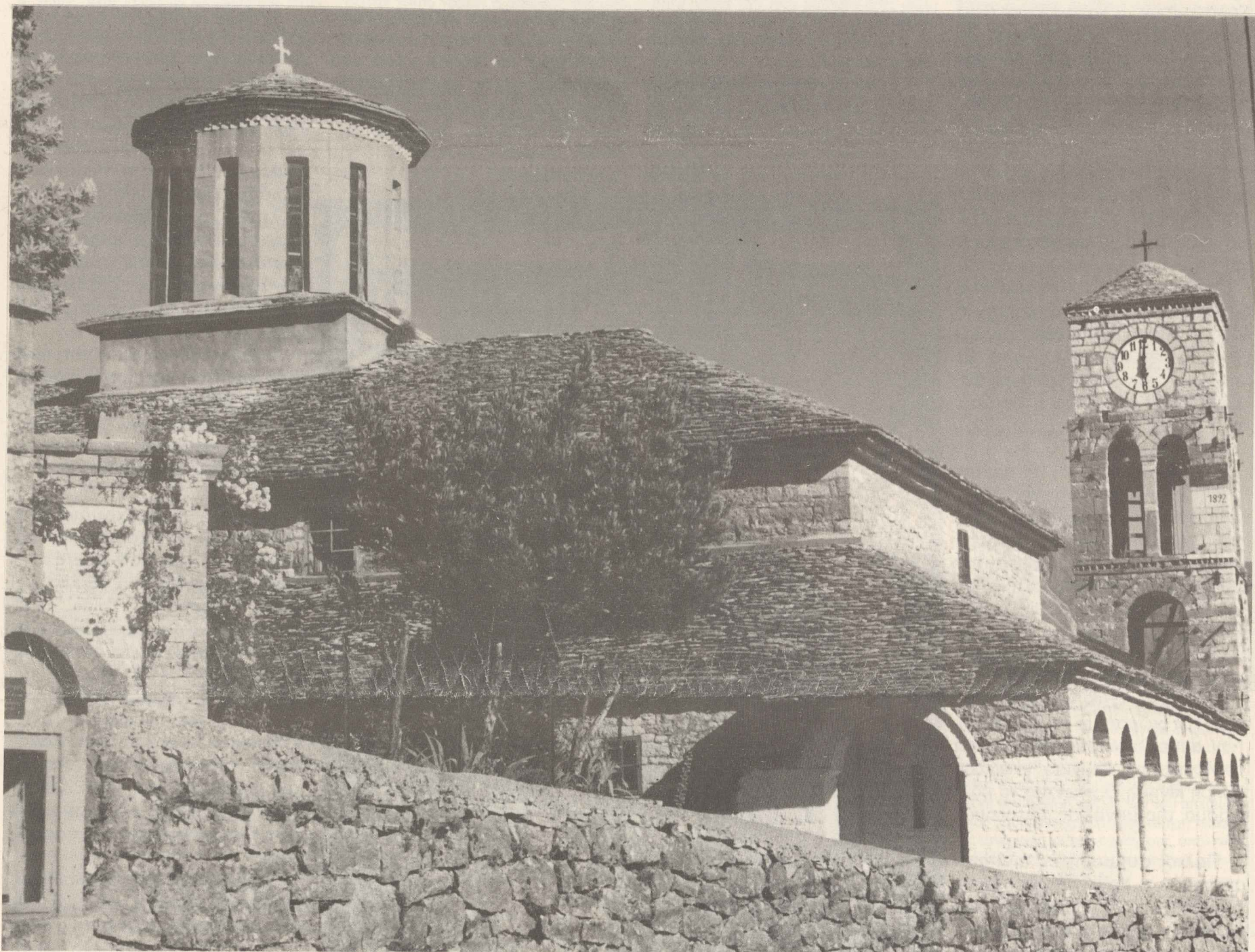


Καλαρρυτιώτικα Νέα



ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ "Η ΠΙΝΔΟΣ" ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΜΑΡΤΙΟΣ - ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1997 • ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 69 • ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1985 Δ/ΣΗ: ΛΑΜΠΟΒΙΤΙΑΔΗ 3 Τ.Κ. 453 33 ΙΩΑΝΝΙΝΑ



Ο Ιερός Ναός του Αγίου Νικολάου, ιερό προσκύνημα των απανταχού Καλαρρυτινών



ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ «Η ΠΙΝΔΟΣ»

Ετος Ιδρύσεως
1917

ΔΩΔΩΝΗΣ 7 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ 452 21 Τηλ. - Fax. 0651 - 37440

Ιωάννινα 6 Απριλίου 1997

Αριθ. Πρωτ.: 22

Προς
Τα Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛ.ΤΑ)
Διεύθυνση Φιλοτελισμού
Αιόλου 100
Αθήνα 10564

- Κοινοποίηση
- 1) ΕΞ. Πρόεδρον της Δημοκρατίας κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΝ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΝ
 - 2) ΕΞ. Πρόεδρον της Κυβερνήσεως κ. ΚΩΣΤΑΝ ΣΗΜΙΤΗΝ
 - 3) ΕΞ. Υπουργόν Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης κ. ΑΛ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ
 - 4) ΕΞ. Υπουργόν Πολιτισμού κ. ΕΥΑΓ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΝ
 - 5) ΕΞ. Υπουργόν Μεταφορών και Επικοινωνιών κ. ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΝ
 - 6) κ. Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Ηπείρου
 - 7) κ. Νομάρχη Ιωαννίνων
 - 8) κ.κ. Βουλευτές Ιωαννίνων
 - 9) κ. Πρόεδρον Κοινότητος Καλαρρυτινών
 - 10) κ. Πρόεδρον Συλλόγου των εν Αττική

«Καλαρρυτινών»
11) κ. Πρόεδρον του Πανθεσσαλικού Συλλόγου Καλαρρυτινών «Οι Καλαρρυτίτες»
12) κ. Πρόεδρον του Εκπολιτιστικού και Μορφωτικού Συλλόγου Κηφίνας.

Θέμα: Κυκλοφορία Γραμματοσήμου
Αξιότιμοι κύριοι,
Ουσιαστικές πτυχές του Ιστορικού και πολιτιστικού βίου του πολύπαθου και πολυβασανισμένου τόπου μας παραμένουν άγνωστες και παραγκωνισμένες. Η προσφορά υψηλής στάθμης ζωής και πολιτισμού υφίσταται αλώβητη στο χώρο της ομορφιάς, αισθητικής και ηθικής και της αλήθειας.

Η περικύβητη ιστορική Κωμόπολη Καλαρρυτινών της Πίνδου, πάλαι ποτέ Δήμος, με το γνωστό ολοκαύτωμα και θυσία στην επανάσταση

του Γένους του 1821 και την έξοχη προσφορά της στον πολιτισμό (κοπιδά, αργυροχρυσόχοις) δεν έτυχε μέχρι σήμερα καμίας διάκρισης από την Πολιτεία!

Οι Καλαρρυτίτες, τα «Αμπελάκια της Ηπείρου» προ της επανάστασης του 1821, πολίχνη 6000 κατοίκων με οργανωμένη αστική ζωή στα αρχέτυπα χώματα της Πίνδου πρόκοβε στην Τέχνη του αργύρου και του χρυσού, το εμπόριο με την Ευρώπη και τα γράμματα. Ο πολύς Γάλλος Πρόξενος Πουκεβίλ βρήκε στο χωριό να διαβάζονται όλες οι εφημερίδες της Ευρώπης!

Οι Καλαρρυτίτες πρώτες επαναστάτησαν στον ηπειρωτικό χώρο κατά των Τούρκων το 21. Η εξέγερση πνίγηκε στο αίμα. Παραμένουν τα σημάδια της Τουρκικής θηριωδίας τα βόλια στον Παντοκράτορα του Αϊ-Νικόλα και στην πυρπόληση όλου του κεφαλοχωριού της Πίν-

δου.

Σήμερα πνέει αναγεννητικός αγέρας στο χωριό. Ανατέλλει μια καινούρια μέρα, ανοίγουν καινούρια παράθυρα και πόρτες στη ζωή, τη χαρά και την προκοπή.

Η πολιτεία ευγνωμονούσα τη γη της Πίνδου που πλείστα προσέφερε στον τόπο, παρακαλείται να κυκλοφορήσει γραμματόσημο με παράσταση τον επιβλητικό Ναό του Αγίου Νικολάου Καλαρρυτινών προστάτη του χωριού μας.

Επισυνάπτουμε φωτογραφίες.
Με εξαιρετική τιμή και ευγνωμοσύνη

Ο Πρόεδρος
ΚΩΝΝΟΣ Β. ΜΠΑΡΜΠΟΥΤΗΣ

Ο Γεν. Γραμματέας
ΣΤΥΡΙΔΩΝ Γ. ΜΟΥΣΑΦΙΡΗΣ

Το πλήθος των πιστών μετά την λειτουργία της Ανάστασης στη μεγαλόπρεπη εκκλησία του Αϊ-Νικόλα Καλαρρυτών ξεχύθηκε με αναμμένες λαμπριάτικες λαμπάδες στην αυλή του ναού. Όλα θύμιζαν ευφρόσυνες, ένδοξες ημέρες του απόγειου των Καλαρρυτών. Η κατανυκτική θεία Λειτουργία της Αναστάσεως, με τα μοναδικά σε ψυχική έξαρση τροπάρια, και την ιερή στιγμή της μεταλαβιάς των χριστιανών, δημιούργησε έναν εσωτερικό ειρμό σ' όλους. Οι πατροπαράδοτες ευχές: «Χριστός Ανέστη-Αληθώς Ανέστη» αποκτούσαν μια ηχητική υπερκόσμια στο άκουσμά τους. Τί ιλαρότητα Θεέ μου!

Συναντήσεις, εγκάρδιες ευχές, ασπασμοί, συγκινήσεις στο ανταύωμα χωριανών, συγγενών και φίλων. Ακουσμάτα, μηνύματα, σκιρτήματα καρδιάς. Όμορφες στιγμές που η ξενητιά τις άφησε ανέγγιχτες, απείραχτες, σε λήθαργο.

Το χωριό στο πόδι. Η ημέρα της Λαμπρής, ανοιξιάτικη, ηλιόχαρη, χαρούμενη αγκάλιαζε όλο το χωριό, ιδιαίτερα τις καρδιές των χωριανών. Ο ρεμβασμός έμοιαζε με αγνάντεμα στο όνειρο. Τα πάντα πρόσφεραν το σάστιμα μια υπέροχης λάμψης περήφανης στάνης της Πίνδου το γλυκοχάραμα.

Οι αυλές, αυτός ο περίφημος ανοιχτός χώρος με τη θαλωρή των ανθρώπων του σπιτιού και τον ίσκιό της σκαμνιάς, γνώριζαν ζωηρή κίνηση ξεχνώντας το μούδιασμα της μοναξιάς του χειμώνα.

Παλιοί συμμαθητές ο Δημοσθένης κι ο Χριστόφορος. Μετά το έβδομο τότε Δημοτικό, που μάθαινε γράμματα κι έβγαζε ανθρώπους, ξεκίνησαν με μπομπότα στα σακκούλι για τα ξένα. Ξεκίνησαν με το δάχτυλο στο στόμα. Με πίστη στο Θεό, την ευλογία του Αϊ-Νικόλα, την ευχή της μάνας, με εντιμότητα και σκληρή δουλειά πρόκοψαν. Απόκτησαν βίος και τίμιο όνομα. Παντρεύτηκαν καλές γυναίκες και γέμισαν τα σπιτία τους με κοπάδι παιδιά λεβέντες.

Ο Δημοσθένης έφερε στον κόσμο πέντε βλαστάρια: το Θανάση, τη Μαρία, τον Οδυσσέα, την Αντιγόνη και τον Αλέξανδρο.

Ο Χριστόφορος είχε έξι παιδιά: Την Αλκήμνη, τον Παύλο, τον Νικόλαο, τον Αχιλλέα, την Ασπασία και τη Χρύσα. Χαρά Θεού τα πολλά παιδιά!

Μέχρι να ανάψει η φωτιά για τα αρνιά, τους οβελίτες, οι δύο συμμαθητές κουβέντιαζαν για πολλά. Θυμήθηκαν τους δασκάλους τους Κατάνο, Κίση, Ανθούλα, Σεβαστή κ.ά. Ακέραιοι άνθρωποι, χορτάτοι γράμματα. Διέθταν ήθος, γνώση και σύνεση. Μόρφωναν με τη διδαχή και το παράδειγμα, το φρόσιμό τους. Οι δρόμοι της ανάπτυξης είναι δύσκολοι, ανηφορικοί με κακοτοπιές, αλλά οδηγούν ψηλά και

ΠΑΣΧΑ ΣΤΗΝ ΑΥΛΗ ΜΑΣ

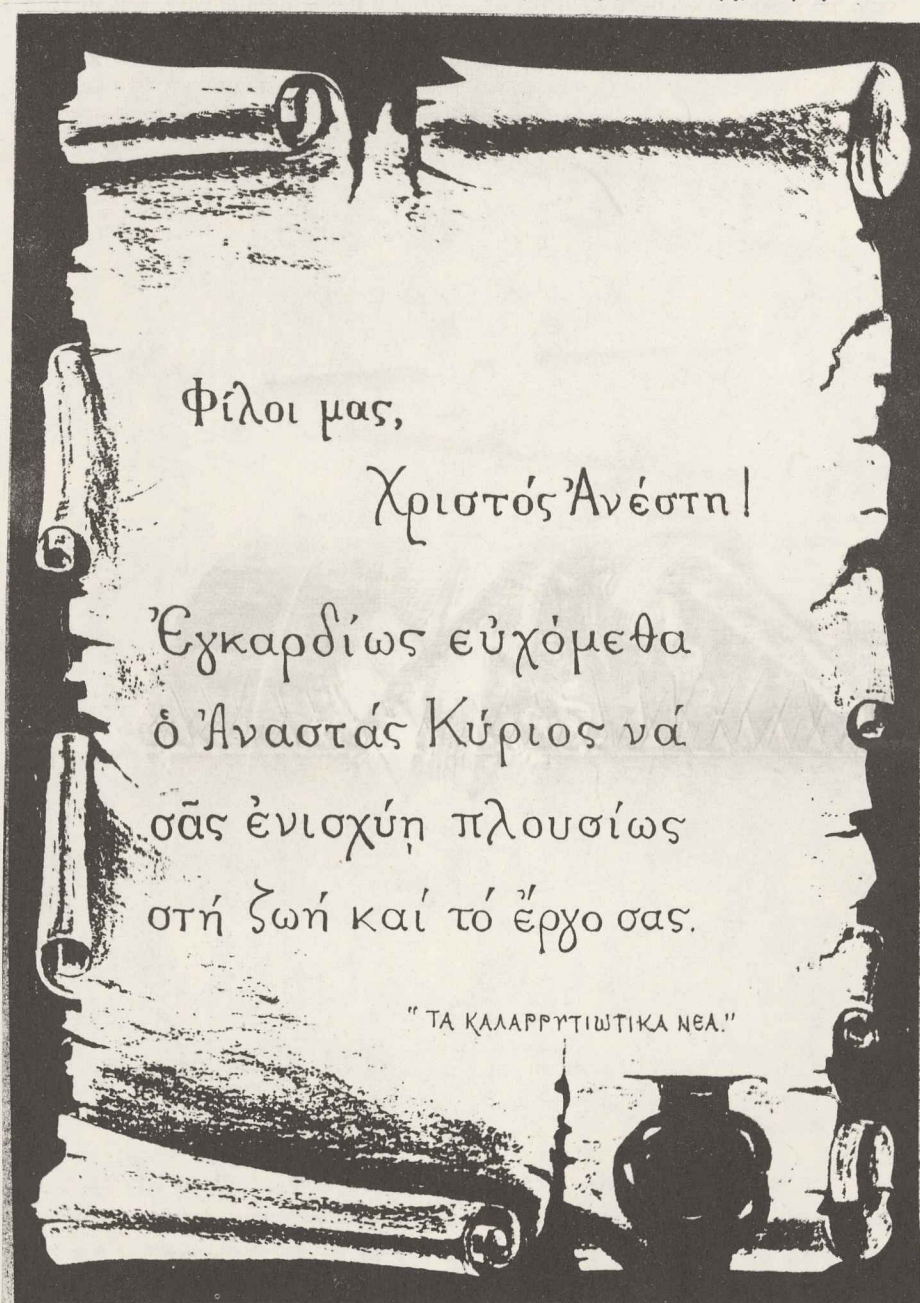
Γράφει ο Ιωάννης Γ. Θεοχάρης
τ. Ανκειάρης

ακουμπάς σταθερά στο βράχο που προσφέρει ανοιχτούς ορίζοντες με ανθρώπους έντιμους!

- Χρόνια και ζαμάνια, Χριστόφορε, να τα πούμε.

- Είναι μεγάλος ο Θεός, Δημοσθένη, που τα έφερε δέξια. Έτσι ψήνουμε αρνιά στην αυλή μου με τις φαμελιές μας, τους γονείς μας, τις γυναίκες και τα παιδιά

έπαιρναν τη σκυτάλη το ένα απ' τ' άλλο. Ετοιμο και τα σπιτία κοκορέτοια. Όλα μοσχοβολισμένα από τις χρυσοχέρες Καλαρρυτιώτισσες. Η έκδηλη χαρά στα πρόσωπα όλων, απερίγραπτη. Όλη η μεγάλη παρέα δυσπερίγραπτη μορφοφία, αισθητική και ηθική. Η ρωμιούσση σ' όλη την μεγαλοπρέπιά της, θύμιζε αετό



μας.

- Τα παιδιά, μεγάλη κουβέντα, μέγιστη πραγματικότητα, ζωντανή χαρά.

Αυτά ομορφαίνουν τη ζωή και τη νοηματοδότηση.

Οι γυναίκες μπαϊνόνβγαιναν για τις ετοιμασίες. Οι γέροντες χαίρονταν τα παιδιά και τα αγγόνια. Το γενικό πρόσταγμα το είχε η σεβάσμια γερόντισσα η θεία Χρύσω. Όνομα και πράγμα Χρύσω. Σεβάσμια, άξια, τετραπέρατη. Το ρώτημα του χωριού, του σπιτιού, όλων. Μπορούσε σε αρραβώνες, χαρές, πανηγύρια, στα πάντα. Το αετήσιο ορεινό μάτι της έκοβε μακριά.

Οι φωτιές στην αυλή έτοιμες να δεχτούν τα αρνιά για ψήσιμο.

Οι δίχαλες από κρυνιά είχαν στηθεί μακριά απ' την φωτιά στην αρχή, σε απόσταση, και μετά κοντά για να μην αρπάξουν. Το γύρισμα γρήγορο, χαρούμενο, πρόθυμο από το σμάρι των παιδιών που με μεγάλη ευχαρίστηση

της Πίνδου που άνοιγε τα φτερά του για τα μεσούρανα.

Με την ώρα τα αρνιά ροδοκοκκίνισαν και κόντευαν να ψηθούν τα κοκορέτοια. Τα τραπέζια στρώθηκαν με όλα τα αγαθά του Θεού. Ας είναι ευλογημένο το όνομά Του. Δεν άργησαν να βγουν απ' τη φωτιά και τα αρνιά. Η κνίσια μοσχοβόλησε τη γειτονιά που κι αυτή έστελνε τη δική της.

Με σεβασμό και τάξη, όλοι πήραν τη θέση τους. Στην κορυφή οι γέροντες και οι γερνόντισσες. Μετά οι φιλοξενούμενοι. Ποιός είπε ότι στη χώρα μας πέθανε ο Ξένιος Ζεύς; Στη συνέχεια οι υπόλοιποι. Υποβλητική ευπρέπεια, κοσμιότητα!

Η Μαρία είπε την προσευχή και ο γέρον Θανάσης, πατέρας του Δημοσθένη σήκωσε το ποτήρι, την κόυπα με το κοκκινέλι και ευχήθηκε:

- Χριστός Ανέστη, χρόνια πολλά, να ζήσετε σαν τα ψηλά

βουνά, στις χαρές των ανύπαντρων, καλή πρόοδο και καλό γινώμα τα παιδιά. Στους υπόλοιπους: Παν το ποθούμενο.

- Ευχαριστώ πατέρα, είπε ο Δημοσθένης. Αληθώς ανέστη, Χρόνια πολλά να μας ζήσεις, να σε χαϊρόμαστε, καλά γεράματα.

Όλα ξετυλίγονταν σαν σε όνειρο, σε σκηνοί όπου ζουν τρισμάκαρες, τρισευτυχισμένοι, όχι μόνο στις γιορτές, και ανοίγουν τις αρετές της καρδιάς τους και κάνουν πραγματικότητα τα οράματα. Στην αυλή του Δημοσθένη σφύζει το παρόν από Ελλάδα, από ολοκληρωμένους Έλληνες, από αγωνιστές Χριστιανούς. Υπέροχο τοπίο, αδερφωμένοι άνθρωποι, γιορτάζουν την ανάσταση και προσφέρουν την αίσθηση μιας έγερσης πουλιών.

Ο Δημοσθένης είναι μετρημένος, συνετός και προγραμματισμένος άνθρωπος. Είχε ετοιμάσει μια μαγνητοταινία με ηχητική εγγραφή, αυτό που λέμε κασέτα, με Ελληνικά τραγούδια για την ημέρα.

Άρχιζε με τραγούδια της τάβλας. Αυτά ακούστηκαν με χαρά την ώρα του φαγητού. Μετά τραγούδια που χαρακτηρίζονται: «χορός στα τρία». Αυτά οι παλιές Καλαρρυτιώτισσες όταν τα παράγγελναν στους οργανοπαίκτες, έλεγαν: «ένα ταπεινό!» Τι όμορφος χαρακτηρισμός, τι ήθος, τι ψυχική αρχοντιά. Μετά τα σωρτά, τα καλαματιανά, τα τοάκια και γενικώς τραγούδια απ' όλη την Ελλάδα. Τα γνήσια Δημοτικά τραγούδια μας είναι «σάρξ εκ της σαρκός μας».

Το φαγοπότι ήταν λουκούλειο, εξαιρετικά πλούσιο, σε ποιότητα και ποσότητα. Κατά το έθιμο τσούγκρισαν και κόκκινα αυγά, τα αυγά του Πάσχα, που είναι, πρέπει να είναι μόνο κόκκινα, όπως το θέλει η γνήσια παράδοση.

Δεν άργησε το γλέντι. Στηθηκε χορός τρικούβερος. Το ραδιόφωνο ήταν καλό, έβγαζε γάμο.

Πρώτος έσυρε το χορό ο γέρον-Θανάσης. Στην αρχή είχε αντηρήσεις, αλλά στην επιμονή του εγγονού σκηώθηκε. Η σειρά τηρήθηκε όπως και στο τραπέζι. Όλα με τάξη. Χόρεψαν πολλά τραγούδια, θυμίζουμε λίγα: Σήμερα Χριστός Ανέστη, Όλυμπος, Βλαχοθανάσης, Βασίλω-Αρχόντισσα, Μπαλατόρας, Ιτιά, Ηλιος, Ντελ-Παπάς κ.ά.

Ο χορός είχε το ήθος και το ύφος του γνήσιου Ελληνικού χορού που εξυψώνει, εξανθρωπίζει, ημερώνει τον άνθρωπο τον χαροποιεί. Η γιορτή του Πάσχα στην αυλή του σπιτιού μας στο κεφαλοχώρι μας Καλαρρύτες ήταν χορτάτι από Ορθοδοξία, Ελλάδα, ανθρωπιά, ευφροσύνη και αγάπη.

Χριστός Ανέστη
Ιωάννης Γ. Θεοχάρης

ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ

Μιχ. Περάνθη

Εκτός απ' τις μεγάλες μορφές της εθνεγερσίας μας, δεν υπήρξε μικρότερη η συμβολή του άγνωστου πλήθους των μαχητών, του ανώνυμου σμήνους των νέων, που έτυχε ν' ανδραθώσουν όταν κελάηδσε το πρώτο ντουφέκι της ανεξαρτησίας. Ένας τέτοιος, άγνωστος σχεδόν, και ανώνυμος, θα ήταν ο Μακρυγιάννης, εάν δεν είχαμε τ' «Απομνημονεύματά» του. Βέβαια, ο βαθμός του στρατηγού που κέρδιζε, η δράση του στην επαναστατική και μετεπλευρωτική ζωή της Αθήνας, η ανάμιξη του, περί το τέλος, στην πολιτική, κάπου θα είχαν χαράξει τ' όνομά του. Θα μας διέφευγε όμως όλο το άρωμα μιας άσπλης ιδιοτικής δράσης, αναλωμένης στη θυσία του αγώνα, όλη η ατμόσφαιρα που ακολουθούσε τα ξερά πολεμικά γεγονότα, όλη η συγγραφή και η γραμμοτύπη των λεπτομερειών που συνθέτουν την ελληνική ζωή, στις καίριες ώρες του υπέρτατου χρέους.

Με τον Μακρυγιάννη, ξέρουμε όλες εκείνες τις νύξεις, που η σύνθεσή τους εμπεριέχει μια σειρά επιτευγμάτων, που, διαφορετικά, έτσι αιγλήντα καθώς αστραποβολούν μες στη διάρκεια της πολεμικής οκταετίας του ξεσηκωμού, μόνο με την αποδοχή του θαύματος θα μπορούσαν να εξηγηθούν. Ξέρουμε την ίδια την ψυχή του λαού ως τις έσχατες πτυχώσεις των συλλογισμών και των πόθων του. Και ξέρουμε τον ίδιο τον Μακρυγιάννη - προσωπικότητα του ανώνυμου αυτού πολεμικού πλήθους, του στρατευμένου στην ελληνική ιδέα και για την ελληνική ιδέα πρόθυμου στον ξεσηκωμό και στο θάνατο.

Όντε τίτλοι αματωλικοί, ούτε κλέφτικη προσπάθεια σε νταϊφάδες και κοροβούνια, ούτε παράδοση οικογενειακή, ούτε κανενός είδους μόρφωση - τίποτε δεν υπήρχε που να αναδείξει τον Μακρυγιάννη (και, μαζί του, πόσες άλλες χιλιάδες ρωμιούσουλαι) σε ξεχωριστή μορφή του αγώνα. Ήταν ένα σσημαντό φτωχότατο-τίποτε άλλο.

«Πολιμαρκελίτες ήταν οι γοναίοι μου και φτωχοί». Ορφανός από πατέρα. Η μάνα του τον γέννησε στις καλαμποκιές, μια μέρα πουχε ανέβει στο δάσος για ξύλα. Το χωριό του το λεγαν Αβροο - ένα φτωχοχώρι κοντά στη Λειβαδιά, όπου τάφεραν δύσκολα. Δεν είχαν τον τρόπο να ζήσουν. Εφτά χρονών, τον έβλεπαν υπηρέτη.

Αλλ' ας αφήσουμε να τα πη καλύτερα, με το δικό του τρόπο ο ίδιος:

«Εγώ έγινα ως εφτά χρονών. Με βάλαν να εργάζομαι σε έναν, εκατό παράδες το χρόνο. Αφού έκανα πολλές δουλειές, ήθελαν να κάνουν κι άλλες δουλειές, ταπεινές, του σπιτιού, να περιποιώμαι τα παιδιά. Αυτό ήταν ο θάνατός μου. Δεν ήθελα να κάνω αυτό το έργο και μ' έδεσαν οι αφεντάδες μου. Σηρώθηκα και πήρα κι άλλα παιδιά και πήγαμε εις Φθία (Φθία). Η κακή τύχη, οι συγγενείς ήθελαν και και μας πιάσανε και με φέραν πίσω εις τη Λειβαδιά και εις τον ίδιον αφέντη. Και την ίδια υπερέσια ξεκουλούθουσα κάμπισον καιρό. Τότε διά να γλυτώσω, ότι η φιλοτιμία μου δεν μ' άφηνε ήσυχον, άρχισα ξύλο, τράπηλα κεφάλια των παιδιών, ή έφευγα μέσα στις άρχες. Και μ' αυτό βασέθησαν και με λεντέφωσαν. Έγιναν ως δεκατέσσερω χρονών, πήγα εις ένα πατρίδι μου εις Ντεσφίαν. Στάθηκα με εκείνον μάν ημέρα. Ήταν γιορτή και παγγύρι (πανηγύρι) τ' Αγιαννίου. Πήγαμεν εις το παγγύρι. Μόδοσε το ντουφέκι του να το βαστώ. Εγώ θέληνα να ρίξω, ετζακίστη. Τότε μ' έπιασαν σε όλο τον κόσμο εμπρός και με πέθανε το ξύλο. Δεν μ' έβλαβε το ξύλο τόσο, περισσότερον η ντροπή του κόσμου. Τότε όλοι τρώγαν και πίναν και εγώ έβλαγα.

Αυτό το παρσάποντον δεν ήρα άλλον χωριό να το ειπά, πρόδοξα εις τον Αη Γιάννη. Μπαίνω τη νύχτα μέσα εις την εκκλησιά του και κλειώ την πόρτα την αριχήν τα κλάματα με μεγάλες φωνές και μετάνοιες. Τ' είναι αυτό οποιόνι σε μέναν, γομάρι είμαι να με δέχουν; Και το περικαλώ να μου δώσει άματα καλά και ασημένα και δεκαπέντε πουργιά χρήματα και εγώ θα του φιάσω ένα μεγάλο καντήλι ασημένιον. Με τις πολλές φωνές, κάμειαν τις συμφωνίες με τον άγιον. Σε ολίγον καιρό γράφει ο αδερφός τον αφέντη μου από τα Γιάννινα ότι θέλει ένα παιδί να του κάνει χρομτί. Μ' έστειλαν εμένα, τα 1811. Τον πάντρεψαν αυτόν ο Αλήπασας εις την Άρτα. Έκατσε κάμποσον καιρόν εις Άρτα, τον γύρεψε ο Αλήπασας να πάγη. Τότε γυρεύει να μ' αφήσει εις το σπίτι του εμένα. Έκατσα, με συμφωνίες ότι εγώ ως δούλος δεν κάθομαι. «Κάνω την περσία του σπιτιού σου, όμως θα γιωριστώ και με τους κατοίκους, να δανειστώ, να κάμω και εμπόριο, ότ' είμαι γυνός, να ντυθώ. Πρώτη συμφωνία αυτήν, του είπα. Και δεύτερον τα φώνα

κι ασημένα και δεκαπέντε πουργιά χρήματα και εγώ θα του φιάσω ένα μεγάλο καντήλι ασημένιον. Με τις πολλές φωνές, κάμειαν τις συμφωνίες με τον άγιον. Σε ολίγον καιρό γράφει ο αδερφός τον αφέντη μου από τα Γιάννινα ότι θέλει ένα παιδί να του κάνει χρομτί. Μ' έστειλαν εμένα, τα 1811. Τον πάντρεψαν αυτόν ο Αλήπασας εις την Άρτα. Έκατσε κάμποσον καιρόν εις Άρτα, τον γύρεψε ο Αλήπασας να πάγη. Τότε γυρεύει να μ' αφήσει εις το σπίτι του εμένα. Έκατσα, με συμφωνίες ότι εγώ ως δούλος δεν κάθομαι. «Κάνω την περσία του σπιτιού σου, όμως θα γιωριστώ και με τους κατοίκους, να δανειστώ, να κάμω και εμπόριο, ότ' είμαι γυνός, να ντυθώ. Πρώτη συμφωνία αυτήν, του είπα. Και δεύτερον τα φώνα



Γιάννης Μακρυγιάννης (Εθνικό Ιστορικό Μουσείο)

του σπιτιού σου - να βαστάη η γυναίκα σου τα χρήματα και τον λογαριασμό, να ζυάξη όταν φέρω φόνιο και ό,τι κάνει να πληρώνη, να μη με λένε ότι σας έλαβαν. Ότι τώρα με βλέπετε γυνών και αίτιον ντυμένον και θα λένε ότι είμαι κλέφτης».

Έτσι ξεκίνησε. Δεκατέσσερω χρονών έφτασε στην Άρτα, εικοσιτέσσερον τον βρήκε ο ξεσηκωμός. Μέσα σ' αυτά τα χρόνια, από υπηρέτης έγινε νοικοκύρης. Έκανε οικονομίες, γινώρισκε με νοικοκύρηδες Αρτινούς, δανεισθηκε, εμπιστεύθηκε, προαγοράσθηκε γεννημένα. Ήταν διαμυροφωσέν η ελληνική πραγματικότητα, η μετοστάση που του κληροδότησε η δημοτική μας παράδοση, τη γνώση που του δασκάλεσε η ίδια η φύση.

Είμαι γενναίος και συντηρητικός, τολμήσιμος και προνοητικός, ευδής και ειλικρινής, αγνός και ανιδιοτελής, σεμνός και πειθαρχικός, ευσεβής και φιλοδίκαιος. Χτυπάω το άδικο, όπου να βρη, το «πλάτυνα» το κυνηγάει, την αλήθεια δεν ντρέπεται να την διακηρύξει.

Είμαι ένας θρησκευτός ψυχικών χαρισμάτων, που μόνα τους βλάστησαν κι έβλεψαν μέσα του. Ένα ταμείο καθευδουσών δυνάμεων - των αποφυγών δυνάμεων της φύλης - που μόνες τους κινητοποιήθηκαν κι ανέδωσαν όλη τη γάση τους, μόλις έβαλε ως σκοπό της ζωής του ν' αγωνιστεί «διά πατρίδα και θρησκείαν» - φράση που

της Άρτας, πολλαπλασιάζοντας από μέρα σε μέρα τις αδιόλετες πολεμικές του ικανότητες.

Θα πήγαινε πολύ να εκταθούμε στα βιογραφικά του, που πιάσουν όσες σελίδες, τα 1811. Τον πάντρεψαν αυτόν ο Αλήπασας εις την Άρτα. Έκατσε κάμποσον καιρόν εις Άρτα, τον γύρεψε ο Αλήπασας να πάγη. Τότε γυρεύει να μ' αφήσει εις το σπίτι του εμένα. Έκατσα, με συμφωνίες ότι εγώ ως δούλος δεν κάθομαι. «Κάνω την περσία του σπιτιού σου, όμως θα γιωριστώ και με τους κατοίκους, να δανειστώ, να κάμω και εμπόριο, ότ' είμαι γυνός, να ντυθώ. Πρώτη συμφωνία αυτήν, του είπα. Και δεύτερον τα φώνα

της Άρτας, πολλαπλασιάζοντας από μέρα σε μέρα τις αδιόλετες πολεμικές του ικανότητες. Θα πήγαινε πολύ να εκταθούμε στα βιογραφικά του, που πιάσουν όσες σελίδες, τα 1811. Τον πάντρεψαν αυτόν ο Αλήπασας εις την Άρτα. Έκατσε κάμποσον καιρόν εις Άρτα, τον γύρεψε ο Αλήπασας να πάγη. Τότε γυρεύει να μ' αφήσει εις το σπίτι του εμένα. Έκατσα, με συμφωνίες ότι εγώ ως δούλος δεν κάθομαι. «Κάνω την περσία του σπιτιού σου, όμως θα γιωριστώ και με τους κατοίκους, να δανειστώ, να κάμω και εμπόριο, ότ' είμαι γυνός, να ντυθώ. Πρώτη συμφωνία αυτήν, του είπα. Και δεύτερον τα φώνα

Μ' όλα τα γράμματα που έμαθε, ωστόσο, μ' όλη τη θέση που είχε αποκτήσει στην κοινωνία, όταν αποφάσισε να γράψει τις αναμνήσεις του, ούτε στιγμή δεν διανοήθηκε να παραστήσει τον εγγράμματο (όπως το βλέπουμε στα εξ ίσου πολύτιμα, άλλωστε, «Στρατιωτικά Ενθυμήματα» του Κασομούλη). Έμεινε κι εδώ πιστός στην αλήθεια και στον εαυτό του. Εμφράττηεν όπως μιλούσε, με τη γλωσσική ύλη του λαού της Ρούμελης, και της Άρτας, προσφέροντας στο έθνος του, χωρίς να το υπονιζάται, ένα κείμενο που, όσο κι αν το φοβάται για «γράψιμο απελέκητο», παραμένει υποδειγματικό για το λαϊκό υφος του, ένα βιβλίο που είναι και γλωσσικό μνημείο και λογοτεχνικό εντύπωμα.

Οι σελίδες των «Απομνημονευμάτων» του μας βοηθούν να εισδύσουμε περισσότερο στην πολυσύνθετη προσωπικότητά του και να θαυμάσουμε πόσον ο αγαμέματος αγωνιστής είχε αντίληψη ξεκαθαρισμένη του ηθικού χρέους και του πατριωτικού καθήκοντος, πόσο είχε πλήρη γνώση της ιστορικής μοίρας του έθνους, απόλυτη συνείδηση της ιερότητας του αγώνα, πίστη στα ελληνικά πεπρωμένα.

Χαρακτηριστικό και του ανθρώπου και του αγωνιστή και του συγγραφέα είναι το παρακάτω απόσπασμα από την περιγραφή της μάχης των Μύλων:

«Δυνάμωσα την θέσιν των Μύλων κατά, να πολεμήσουν εκεί όσο να λιώσουμε. Εκεί οπούφικιαν τις θέσεις ήθελε ο Ντερνίς (Ντερνί) να με ιδή. Μου λέγει: «Τι κάνεις αυτού; Αυτός οι θέσεις είναι αδύνατες: τι πόλεμον θα κάμεις με τον Μπαρτάλη αυτού;» - Του λέγω, είναι αδύνατες οι θέσεις, όμως είναι δυνατός ο θεός αφού μας προστατεύει. Κι αν είμαστε ολίγοι εις το πλήθος του Μπαρτάλη, παρηγοριώμαστε μ' έναν τρόπον, ότι η τύχη μας έχει τους Έλληνες πάντοτε ολίγους. Οτι ασχή και τέλος, παλαιάδεν και ως τώρα, όλα τα βέρια πολεμούν να μας φάνε και δεν μπορούν: τρώνε από μας και μένει και μαγιά. Και οι ολίγοι αποφασιζούν να πεθάνουν κι όταν κάνουν αυτήν την απόφασιν, λίγες φορές χάνουν και πολλές κερδίζουν».

Αυτός είναι ο Μακρυγιάννης - ο αδιόρατος, ο Έλληνας, ο λαός που μιλάει όσα και όπως νιώθει, χωρίς πρόθεση να ξεγελήσει, χωρίς φιλοδοξία να εντυπωσιάσει, χωρίς επιτηδεύει και χωρίς ψυμπίδιο, με το χάρισμα μόνο της ειλικρίνειας, με τη μοσχοβολιά της αλήθειας, με την ομορφιά που έχει κάθε πηγάδι ανάδυσμα.

Η αλήθεια είναι ο γνώμονάς του. Ξαν Έλληνας και σαν άνθρωπος, σαν αγωνιστής και σαν πολιτικός, όποια πλευρά του κι αν φέρεται, εφάπτεται μόνο με την αλήθεια. Αυτήν υπηρετεί κι αυτή μας ζωντανεύει, αληθινός κι ο ίδιος ως την έσχατη λεπτομέρεια - μορφή με ηθική προσωπικότητα άμεμπτης σκευαιότητας και ανεπίληπτο κύρος.

ΜΙΧ. ΠΕΡΑΝΘΗΣ
«ΤΟ ΕΙΚΟΣΙΕΝΑ»
Από τη σταύρωση στην ανάσταση

ΠΟΙΗΣΗ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ

Ο ΑΣΠΑΣΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΜΗΤΕΡΑ ΕΛΛΑΔΑ

«Άνοιξε, μάνα μας γλυκερά, την άβυσσιν καρδιά σου
κι αγάλιασέ τα τα φτωχά, τα μαύρα τα παιδιά σου.
Σφίξε μας, μάνα, σφίξε μας. Γυμνά ξαρματωμένα
σαν νάτανε κατόδικα, σαν νάταν νικημένα
έρχονται μες στον κόρφο σου. Δώσε μας την ευχή σου
και σβύσε πάσα μας πληγή μ' ένα θερμό φιλή σου.

«Άλλο δε θέλουμε οι μικροί. Θέλωμ' εδὸς σιμά σου
να βλέπομε το δάκρυ σου κι εμείς στα βλέφαρά σου,
και να τακούμε επάνω μας ολόθερμο να στάζει.
Θέλομε μες στα σπλάχνα μας να κώνεται, να σφάζει
ο στεναγμός σου κοφτερός σα δίκικο μαχαίρι.
Θέλομε την ορφάνια σου, θέλομε να μας δέρει
μαζί μ' εσένα σφυρά και καταδίκη αιώνια...
Δε θέλομε περίεργα και ξένου καταφρόνια...

«Άμετροι χρόνοι επέρασαν!... Αλήθεια, μάνα, αλήθεια;
Κι ως τώρα δεν ημάρτησαν απ' τακαρά μας στίβη
όλη την έρμη μας ψυχή να καταπούν, να πνίσουν.
Οι λίκιοι δεν επρόφταναν το αίμα να ρουφίζουν
ως τη στενή σταλαματιά. Το λαίμαργό τους στόμα
εδείλανε βυζαίνοντας κι άφνε μες στο πάτωμα
παραιτημένη μια μικρή, μια φιλογερί ρανίδα.
Μ' αυτήν εξίστασε οι φτωχοί. Όλη μας την ελπίδα
μέσα σε τέτοιο φυλακτό την είχαμε θαμμένη
κι εκεί την αντηρέφαμε. Λαχταροποπιμένη
εβλάστανε κι εθέριε. Μέσα στην αγκαλιά σου
αυτόν το μόνο θησαυρό σου φέρνουν τα παιδιά σου.

«Κύτταξ' εδὸς τα μέτωπα πως τάχει αυλακωμένα
ο πόθος κι οι ενθύμους! Τα μάτια θαλωμένα
απόστασαν στη σκοτεινιά, για λίγο να σβυστούν!
Είδαν το Σούλι να σφαιρεί κι εμπρός τους να κυθούνε.
Τ' ανδρειωμένα σπλάχνα του, του Πλάστου περφόρνε,
κι άσπρα κι αμυγδαλένια στα πείκα, στα πλατάνια
να σέρνουν τα ξεσκίδια του σκροάκο πεινασμένοι!
Είδαν το Κούγκι να καεί κι ολόρθη ν' αναβάνει
στα σύγνερα η παντούρα του, σα μαύρο κυπαρίσσι,
που φύτρωνε απ' τη στάχτη του για να μοιρολογήσει.
Είδαν τον Αλβία να ρυζάει τριγύρου,
σαν έφαγε ως το κόκκαλο τη σάρκα της Ηπείρου,
και να μουγγρίζει για βοσκή, το λάρυγγα ν' απλώνει...
Κι είδανε τότε ένα φονιά τα νύχια να καρφώνει
στην ελμύρη την Πάργα σου και στου θεοιού το στόμα
να παραδίνει παίζοντας το τρυφερό της σώμα.
Κι εμείς εβλέπαμε βουβόι το φοβερό το φίδι
κι ακούσαμε παράλντοι τ' άγριο του κατακλείδι
να την αλέθει λαίμαργα και να την καταπίνει...
Πές μας το, μάνα, πές μας το, θ' αναστηθεί κι εκείνη!...

«Την ώρα π' ανδρειεύτηκες κι είδαμε, σα δοξάρι,
του φοβερού σου του σπαθιού να λάμψει το θηκάρι,
όταν σ' ακούσαμε, οι μικροί, στο έρμο σου ακρογιάλι
τη νύχτα ν' αδερφώνεται με την ανεμοζάλη
και τη φωτιά του κεραυνού ζωμένη στο πλευρό σου
τη μανιωμένη θάλασσα να παίρνεις γι' άλογό σου
όταν στην άσπληχη σου οργή ο κόσμος δουλομένος,
γυριός, κακογεράματος, τοιμάρροπος, φθαρμένος,
ένοιωθε που ζωντανεύαν τάμνηκά σωτικά του,
όταν ακνός εσκόπωσε τα κρύα βωλέματά του
και σ' είδε και σ' ευχίθηκε... Ω μάνα, τα παιδιά σου
τα μαύρα ελαχταρίσανε στο χτύπο της καρδιάς σου,
με σένα αιματοθήκανε, ενίκησαν με σένα
κι ύστερα πάλι ενίκησαν κι ευρέθηκαν δέμενα.

«Να 'ξερεις πως επέρωσαν τη νεκρανάστασή σου!
Κάθε φορά που σφύριζε κι έσφαζε το σπαθί σου
εμείς... ποδοκυλίσματα και ξύλο και κρεμάλα.
Εφαρμάκιαν στο βυζί και του παιδιού το γάλα
με τη κολή που εδίδανε να ποτιστεί η μητέρα,
Μας εμετρούσαν το ψωμί μιν τάχει καμιά μέρα
και φύγει από το στόμα μας για σε κανένα τρέμμα...
Η δέσπ' μας, η χαρά, το κλάψιμό μας... κρῖμα.

«Για μας δεν είχε ν ζωή γλυκάδες και λουλούδια,
δεν είχε η άνοιξη χαρές και τα πουλιά τραγούδια.
Οι χρόνοι έφευγαν σκοτεινοί. Σ' εβλέπαμε σιμά μας,
ενοιώθαμε τη φλόγα σου, βαθεία στα σωθικά μας
σου απλόναμε τα χέρια μας!... Ω μάνα, αγάλιασέ μας,

Συν. στη σελ. 5

Στον τόπο μας με Η λεβεντιά του 1821

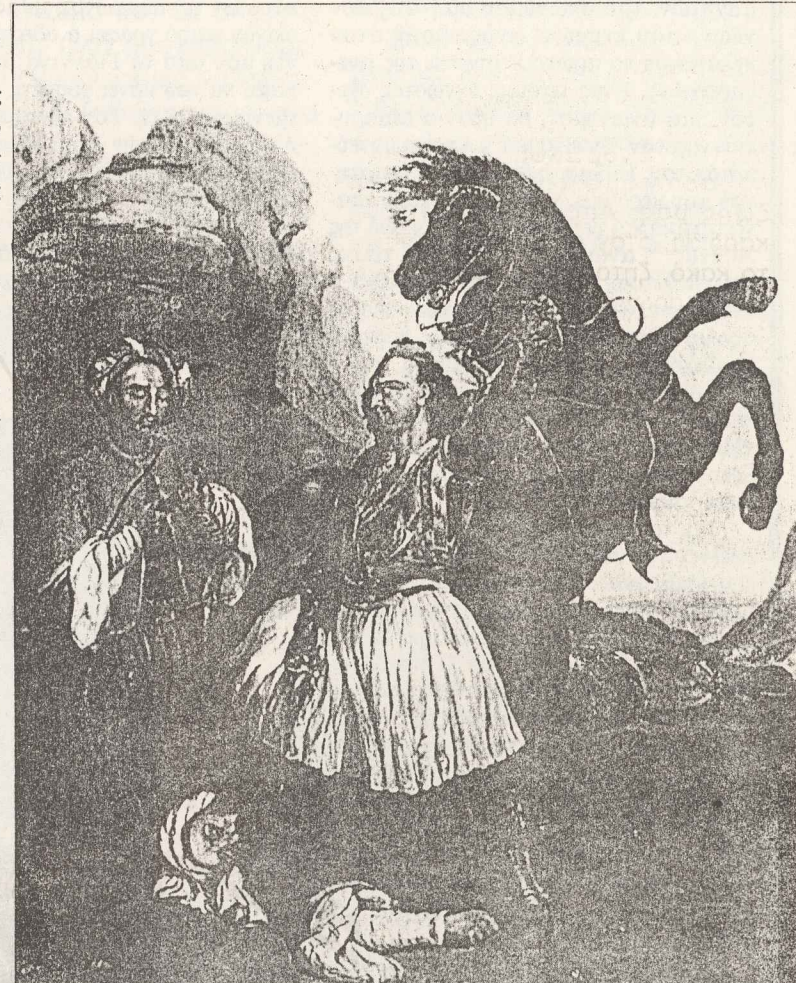
Άσπλοι, νηστικοί, σκελετωμένοι,
θύμιζαν πρωϊκές εξαυλωμένες μορ-
φές Βυζαντινών εικόνων, οι γίγαντες
του Γένους, οι αθάνατοι ήρωες του
1821. Με πίστη στο Θεό και την
Πατρίδα πρόσφεραν στο βωμό της
τιμής τη ζωή τους για τη λευτεριά,
την τιμή και την αξιοπρέπεια.

Η Ελλάδα έδωσε τα φώτα του
πολιτισμού στην Ευρώπη και σ'
όλον τον κόσμο. Μν ξεχνάμε το
όνομα Ευρώπη είναι Ελληνικό. Ας
θυμηθούμε πως η Ευρώπη θυγατέρα
του Αγνίνορος και της Τηλεφώς
απήχθη από τον μεταμορφωμένο σε
ταύρο Δία. Από τον Δία και την
Ευρώπη γεννήθηκαν ο Μίνωας, ο
Σαρπηδόνας και ο Ραδάμανθυς.

Τί διέθετε ο ραγιάς του 21. Ψυχή,
πίστη στο Θεό και τον τόπο και
πάθος για λευτεριά, ευπρέπεια, ευγέ-
νεια ήθους. Οι σατανικές σε ευρημα-
τικότητα Τούρκικες βαρβαρότητες
αιώνων θέριψαν τους υπόδουλους
Έλληνες κι έγιναν τινάρες απέναντι
στους Ασιάτες δυνάστες.

Η ψυχική αρχοντιά, το ψυχικό
μεγαλείο, η παλικαριά, συνιστούν τη
λεβεντιά των ραγιάδων επαναστατών
του 1821. Σύνθημα του ξεσηκωμού
του Γένους: «Ελευθερία ή θάνατος».

Σύνθημα χρέους, αγώνα και θυσίας.
Οι Τούρκοι αιώνες έδειξαν ανά-
γλυφα το έρεβος του ψυχισμού τους
με πράξεις θηριωδίας και απανθρω-
πιάς. Ξεπέρασαν σε βαρβαρότητα τα
θηρία της ζούγκλας. Δεν άφησαν
τίποτε αλώβητο. Όλα τα κατάκτησαν
εκτός από την αβούλωτη ψυχή του πολυπάθου και
πολυβασανισμένου λαού μας. Αυτή η ψυχή του
Έλληνα έμεινε όρθια, αυτή αγωνίστηκε και θυσία-



«Η ήττα». Ελαιογραφία του Ουάς Βερνέ (1789-1863). Σύμφωνα με σύγχρονους κριτι-
κούς, η παράσταση απεικονίζει «Έλληνα νικήτη, ο οποίος, πατώντας το πτώμα ενός
Τούρκου, διατάζει τον υπηρέτη του τελευταίο να αποκεφαλίζει τον κνίρι του με το
ίδιο του το σπαθί». Βέβαια, η αποτροπή της πράξης δικαιολογείται λόγω των δεινών
που υπέστησαν οι Έλληνες κάτω από τον τουρκικό ζυγό. Όσον αφορά τη βαρβαρότητα
των θύματων, όπως σημειώνει η κ. Φ.Μ. Τσιγκάνου, η βαρβαρότητα αυτή εγγράφε-
ται με συνέπεια στο ρεπερτόριο των ρομαντικών που μεθοποίησαν και λάτρεζαν τη
βιαιότητα, τα πάθη και τις έντονες συγκρούσεις (Μουσείο Μπενάκη).

στικε και γιορτάζουμε τη μέγιστη ημέρα της Ελλά-
δος: την 25η Μαρτίου! που είναι διπλή γιορτή γιατί
μ' αυτή γιορτάζουμε και τον Ευαγγελισμό της Θεο-
τόκου, της Παναγίας μας.

Η Αγία και Μεγά- λη Εβδομάδα

Η πρό του Πάσχα εβδομάδα από τους πρώ-
τους χριστιανικούς αιώνες χαρακτηρίστηκε ως:
«Μεγάλη εβδομάδα». Δόθηκε αυτή η ονομασία
όπως εξηγεί ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος,
όχι διότι η εβδομάδα αυτή έχει περισσότερες ή
μεγαλύτερες ημέρες, αλλά διότι μεγάλα και
κοσμοσωτήρια γεγονότα συνέβησαν κατ'
αυτήν. Των γεγονότων δε αυτών επιτελούμε
κάθε χρόνο την ανάμνηση.

Τα γεγονότα αυτά είναι: Τα άγια και άχρα-
τα πάθη, η θεοσώματος ταφή και η ένδοξος
Ανάστασις του Κυρίου, «δι' ών φθοράς το ημέ-
τερον γένος ανακληθέν προς αιωνίαν ζωήν
μεταβέβηκε» (Συναξάριο του Μεγάλου Σαββά-
του).

Τα πράγματα μεγάλα γεγονότα εορτάζονται
κατά τη μεγάλη Παρασκευή, Μέγα Σάββατο και
την Κυριακή του Πάσχα.

Οι προηγούμενες ημέρες της Μεγάλης
Εβδομάδας μας υπενθυμίζουν γεγονότα, τα
οποία συνέβησαν κατά τις προ του πάθους
ημέρες από την Κυριακή των Βαΐων μέχρι της
συνλήψεως του Κυρίου (νύχτα της Μ. Πέμπτης
προς την Μεγάλην Παρασκευήν).

Τα γεγονότα αυτά με τη πάθη του Κυρίου
αποτελούν μια εορταστική ενότητα.

Ο εορτασμός, η ετήσια ανάμνησή τους, προ-
καλεί δικαιολογημένα βαθιά εντύπωση και
συγκίνηση στις ψυχές των πιστών Χριστιανών
που με πίστη και κατανύξη συρρέουν στις
εκκλησίες μας.

Οι νέοι μας

Συχνά ακούγονται κατηγορίες, ενοχοποιήσεις,
μορφές κατά των νέων μας. Ενοχλεί το λεκτικό
τους, το ντύσιμό τους, γενικώς η συμπεριφορά
τους.

Ποιοί είναι οι κατηγοριοί; αυτοί που απαγγέ-
λουν μύθρους κατά των νέων, των παιδιών μας;
Απλά: οι μεγαλύτερης ηλικίας, οι «ώριμοι» δηλα-
δή αυτοί που βρίσκονται στην ακμή της ηλικίας
τους ή της πνευματικής τους συγκρότησης.

Ω, του ανοσιουργήματος! Δεν πρόκειται περί
λάθους, αλλά περί εγκλήματος. Οι νέοι μας
έχουν τις σκιερές τους πτυχές, αλλά στο σύνολό
τους είναι λαμπρά παιδιά. Διαθέτουν: ήθος, γνώ-
σεις, φιλότιμο, παλικαριά, γενικώς λεβεντιά.
Εμείς οι ώριμοι τους δημιουργήσαμε ένα περι-
βάλλον: καλό ή σαθρό και μέσα σ' αυτό δραστη-
ριοποιούνται.

Δεν λέω υπάρχουν και νέοι, ελαχιστοτάτοι,
αλήτες. Το τραγικό πρόβλημα είναι: Ποιός τους
έκανε αλήτες; Όπου έχουμε ειδική φαινόμενα
νέων, εκεί υπάρχουν «ώριμοι», περιβάλλον, συν-
θήκες θίου σάπιας. Αυτή είναι η «αχιλλεύος πτέρ-
να».

Μιλήσατε με νέους; Κάνετε διάλογο ποιότητας
μαζί τους; Δείξατε πραγματικό ενδιαφέρον για τα
προβλήματα και τις ανησυχίες τους; Αν. λέω αν,
και τότε θα διαπιστώσατε ότι έχετε μπροστά σας
«δυναμί» άριστους ανθρώπους. Ο λόγος τους
μεστός και συνετός. Οι θέσεις τους τεκμηριωμέ-
νες. Οι προθέσεις τους αγνές. Οι αγώνες τους
υψηλοί.

Πίσω από ένα παλικάρι νέο βρίσκεται ένα χρι-
στιανικό σπίτι, σωστοί γονείς, υπεύθυνο σχολείο,
κοινωνία πραγματικής προκοπής!

τους ανθρώπους μας Η Ανάσταση

Οι Καθαρρυτίτες, δόξα των
Θεώ, είμαστε πιστοί χριστιανοί
ή καλύτερα αγωνιζόμαστε να
γίνουμε καλοί χριστιανοί και
σωστοί άνθρωποι. Σ' αυτό
λογαριάσαμε σωστά τὰ της
ζωής μας. Από τα βάθη της
καρδιάς, όταν φλυαρεί παντού
το κακό, ζητούμε, παρακαλού-
με την αρωγή του Θεού.

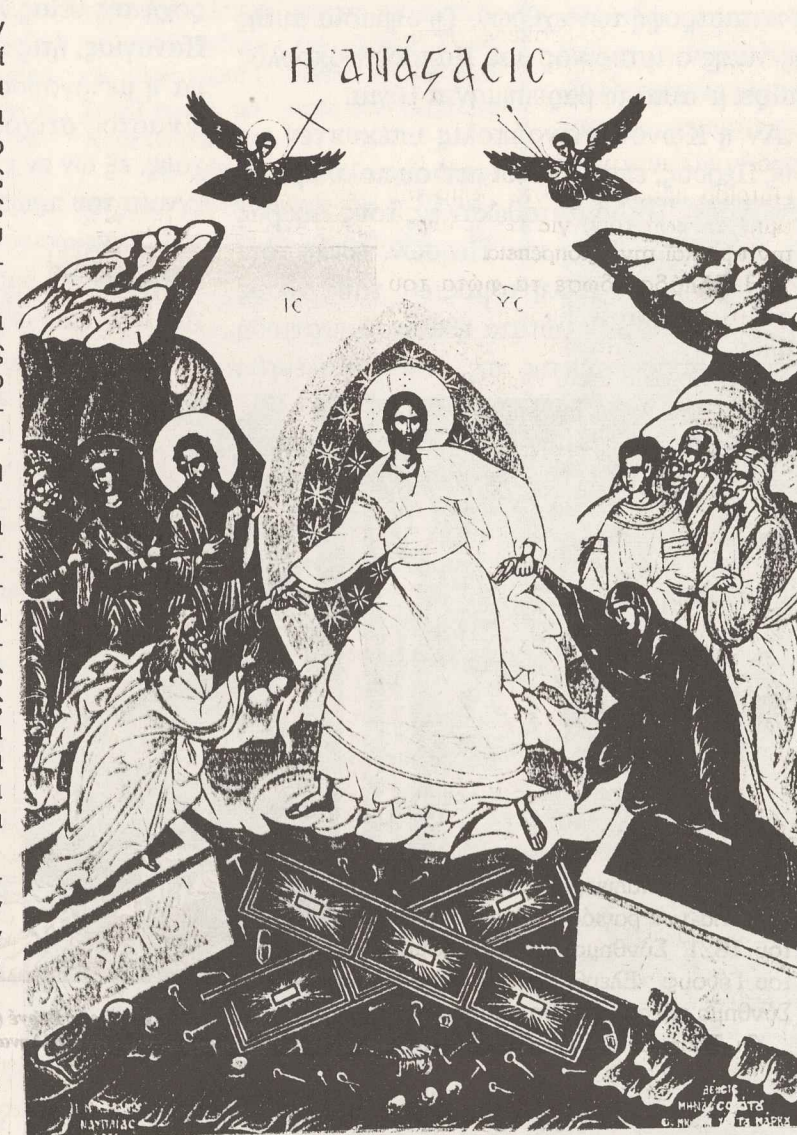
Τη Μεγάλη Εβδομάδα και
τις ημέρες του Πάσχα πλήθος
συμπατριωτών ανεβαίνουν στο
χωριό και στον Αι-Νικόλα παρα-
κολουθούν με πίστη και κατὰ-
νυξη τη Πάθη και την Ανάσταση
του Χριστού μας.

Πριν από τα μεσάνυχτα και
γιαυλόλαλες καμπάνες οι φερ-
μένες με πίστη απ' την Τεργέ-
στη ηχούν χαρμόσυνα και
καλούν όλους μας στην Εκκλη-
σία. Όλοι με τα γιορτινά και τις
άσπρες λαμπάδες, λαμπάδες
ευφροσύνης, ξεχύνονται στα
λιθόστρωτα και κατευθύνονται
στον Αι-Νικόλα. Τι κίνηση, τι
ζωή από χαρούμενα πρόσωπα
και σκιρτήματα ψυχής.

«Δεύτε λάβετε φως» ψά-
λει χαρμόσυνα ο ιερέας στην
ωραία Πύλη. Όλοι ανάβουν την
άσπρη λαμπάδα και τη λαμπάδα
του είναι είναι τους.

Το αναστάσιμο τροπάριο:
«Την ανάστασιν σου, Χριστέ
Σωτήρ...» Το ιερὸν ευαγγέλιον:
«Διαγενομένου του Σαββά-
του...» Το «Χριστός ανέστη εκ
νεκρών...», «Αναστάσεως ημέρα
λαμπρυνόμεν λαοί...» και όλη
η λειτουργία της Αναστάσεως μας μεταφέρει
από τη γη στον ουρανό!

Ο ευσεβής λαός μας, όλοι μας, αγαπούμε
την αλήθεια του Θεού, πιστεύουμε και αγωνιζό-
μαστε να την προσεγγίσουμε. Είναι ανώφελο
να πούμε περισσότερα για τα σκιρτήματα και τα



Η Ανάσταση

βιώματά μας για την Ανάσταση που είναι μια
καταυγάζουσα Αλήθεια.

Η βαθύτερη συμμετοχή μας γίνεται με τη
θεία Μετάληψη, δηλαδή τη Μεταλαβία. Μετα-
λαβαίνω [-αρχ. μετα-λαμβάνω] σημαίνει δέχο-
μαι τη θεία μετάληψη, κοινωνώ τα άχραντα
μυστήρια.

Αρετή

«Θέλει αρετήν και τόλμην η ελευθε-
ρία» (Α. Κάλθος).

Το ουσιαστικό αρετή είναι αρχαιοε-
λληνικό, δηλαδή έχει ιστορική και πολι-
τιστική πορεία ζωής χιλιετιών. Σημαίνει
προτέρημα, χάρισμα, ικανότητα στην
εκτέλεση έργου.

Κυρίως αρετή σημαίνει ικανότητα
συμμορφώσεως προς τις επιταγές της
ηθικής, η τάση προς την ηθική τελειό-
τητα, η οποία προϋποθέτει πολλά και
σκληρούς αγώνες.

Υπάρχει αρετή στον καιρό μας;
Σαφέστατα, ναι. Μη ξεχνάμε πως η
αρετή είναι ψυχική αρχοντιά, ψυχικό
γεγονός και σαν περιστατικό, δεδομένο
της εσωτερικής ζωής του ανθρώπου
δεν φαίνεται, είναι άυλο, χωρίς υλική
υπόσταση.

Την αρετή τη θέλουμε, την ψάχνου-
με, την αναζητούμε συχνά στους
άλλους, στους συνανθρώπους, στα
πλησίον μας μέλη της ανθρώπινης κοι-

νωνίας. Η αναζήτηση, η επίμονη ζήτη-
ση, η έρευνα συχνά παραμένει άκαρπη.
Όταν κάτι συναντήσουμε, το βρίσκουμε
όχι στο σχήμα που έχουμε στο νου μας,
αλλά τελειώς διαφορετικό.

Το παράξενο στην αναζήτηση της
αρετής είναι ότι τη συναντάμε έστω και
σπανίως, σε μορφές μοναδικού κά-
λους σε συμπεριφορές ανθρώπων άση-
μων και καταφρονεμένων!

Το πιο παράξενο είναι που ψάχνουμε
μακριά να δρούμε την πολυπόθητη
αρετή, σχεδόν ποτέ στον εαυτό μας,
σαφώς ο καθένας στον εαυτό του. Σ'
αυτό το χώρο θα ιδρώσουμε στην
άκαρπη αναζήτηση.

Λόγω της μέγιστης σύγχυσης των
καιρών, όλα εμφανίζονται απαίσια και
«σατανικά», παρωδία της ανθρωπιάς.
Δεν είναι έτσι. Πρέπει να είμαστε αισιό-
δοξοι και με πίστη στο Θεό να αγωνιζό-
μαστε τον καλόν αγώνα.

Ο ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΗΣ

ΠΟΙΗΣΗ

Συν. από τη σελ. 4

μέσα στα φυλλοκάρδια σου κρύψε μας, φύλαξέ μας!
Μας φαίνεται σαν όνειρο! Μας φαίνεται ότι ο ξένος
μας τρώγει με το μάτι του αργά μετανοιωμένος.
Πάρε μας, μάνα, σφίξε μας γλυκά στην αγκαλιά σου
σήμερα την αγάπη σου και αύριο τα παιδιά της
θα σου γυρέσουν, μάνα μας, ένα σταιρό στον άμο,
κοιμάτι κριθίνω ψωμί και μακρινόνε δρόμο».
Εκείνη δεν εκόρταινε να βλέπει τα παιδιά της
και κάθε τους παράπονο τάρκινε στην καρδιά της.
Αγκαλιαστίκανε σφιχτά και τα φιλήματά τους
τα πήραν οι σταιραπτοί ψηλά στα σύγνερά τους
και τα βαφτίσαν αστραπές: τα πήραν κι οι ακτίδες
του ήλιου, που τα φώτιζαν, και τάρκινε ελπίδες.

Ευλογημένη τρεις φορές, ευλογημένη η μέρα
που ευρίκαμε τον κόρφο σου, γλυκερά γλυκερά μητέρα!

Ο ΒΡΑΧΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΥΜΑ

«Μέρισε, βράχε, να διαβώ! - το κύμ' ανδρειωμένο
λέγει στην πέτρα του γιαλού θολό, μελαινασμένο -
μέρισε, μες στα στίβη μου, πούσαν νεκρά και κρύα,
μαύρος βορείας εφώλιασε και μαύρη τρικυμία.
Αφρούς δεν έχω γι' άρματα, κούφια βοή γι' αντάρα,
έχω ποτάμι αίματα, με θέριεψε η κατάρτα
του κόσμου, που βαρέθηκε, του κόσμου, πούπε τώρα,
βράχε, θα πέσεις, έφτασε η φοβερή σου η ώρα.
Όταν ερχόμουν σιγά, δειλό, παραδωμένο
και σώγλυφα και σόπληνα τα πόδια δουλωμένο,
περίφανα μ' εκτίπαζε και φώναζε του κόσμου
να ιδεί την καταφρόνηση, που πάβαινε ο αφρός μου.
Κι αντίς εγώ κρυφά κρυφά, εκεί που σ' εφλούστα
μέρα και νύχτα σ' έσκαφα, τη σάρκα σου εδαγκούσα
και την πληγή που σ' άνοιγα, το λάκκο πούθε κήμο
με φύκη τον επλάκωνα, τον έκρυβα στον άμμο.
Σκύψε να ιδείς τη ρίζα σου στις θάλασσας τα βύθη,
τα θέμελά σου τάφαγα, σ' έκαμα κουφορήφι.
Μέρισε, βράχε, να διαβώ! Του δούλου το ποδόρι
θα σε πατίσει στο λαίμα... Εξήπνησα λιοντάρη».

Ο βράχος εκοιμότανε. Στην κατακνία κρυμμένος,
αναίσθητος σου φαίνεται, νεκρός σαβανωμένος.
Του φώτιαν το μέτωπο, σκιωμένο από ρυτίδες,
του φεγγαριού, πούταν κλωμό, μισόσβυστες ακτίδες.
Ολόγυρά του σνέριπα, κατάρε ανεμίζουν
και στον ανεμοστρόβιλο φαντάσματα αρμενίζουν
καθώς ανεμοδρόνους και πτεροδορυβούνε
τη δυσωδία του νεκρού τα όρνια αν μυριστούνε.
Το μούγκρισμα του κύματος, την άσπληχη φοβέρα
κίχμες φορές την άκουσεν ο βράχος στον αθέρα
ν' αντιβόα τρομαχτικά χωρίς καν να ξυπνήσει
και σήμε' ανατρίχασε, λες θα ψυχομαχίστει.

«Κύμα, τι θέλεις από με και τι με φοβερίζεις;
Ποιός είσαι συ κι εδιδίμωσες, αντί να με δροσίσεις,
αντί με το τραγούδι σου τον ύπνο μου να ευφραίνεις
και με τα κρύα σου νερά τη φτέρνα μου να πλένεις;
εμπρός μου στέκεσαι φοβερό, μ' αφρούς στεφανωμένο;
Όποιος κι αν είσαι, μάθε το, εύκολα δεν πεθαίνω».

«Βράχε, με λένε Εκδήση. Μ' έπότησεν ο χρόνος
κολή και καταφρόνηση. Μ' ανάρτησεν ο πόθος.
Ήμουνα δάκρυ μια φορά, και τώρα, κύπταξέ με,
έγινα θάλασσα πλατιά, πέσε προσκύνησέ με.
Εδὸς μέσα στα σπλάχνα μου βλέπεις δεν έχω φύκη,
σέρνω ένα σύννεφο ψυχές, ερμιά και καταδίκη,
ζύνησε τώρα, σε ζητούν το δόξ' μου τακνάρια...
Μ' έκαμες ξυλοκρέββατο... Με φόρτωσες κουφόρια...
Σε ξένους μ' έρωξες γιαλούς... Το ψυχομαχία μου
το περιγέλασαν πολλοί και τα πατήματά μου
τα φορμάκιεσαν κρυφά με την ελεηροσύνη.
Μέρισε, βράχε, να διαβώ, επέραςε η γαλήνη,
καταποτίρας εγώ, ο άσπονδος εκθρός σου,
Γίγαντας στέκο εμπρός σου!»

Ο βράχος εβουδάρθηκε. Το κύμα στην όρμη του
εκαταπνίσε με μιας το κούρφο το κορμί μου.
Χάναται μες στην άβυσσο, τριβεται, σβύεται, λυώνει
σαν νάταν από κινό.
Επάνωθέ τους εβόγγιζε για λίγο αγριωμένη
η θάλασσα κι εκλείστικε. Τώρα δεν απομένει
στον τόπο πούταν το στοιχειό κανείς παρά το κύμα,
που παίζει γαλανόλευκο επάνω από το μνήμα.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΙΚΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ (Απόσπασμα)

Γιάννη Αποστολάκη

Στα περισσότερα κλέφτικα τραγούδια ο χαρακτηρισμός του εξαιρετικού ατόμου γίνεται με το μόνο σωστό τρόπο - με τον χαρακτηρισμό της ψυχής. Απλοϊκό βέβαια και λιτό είναι το κλέφτικο τραγούδι, ο ποιητής του όμως έχει πάρει τον καλό το δρόμο που φέρνει παντού και πάντοτε στην ποίηση: το δρόμο της ψυχής. Το εξαιρετικό άτομο δεν το κάνει πια το εξαιρετικό περιστατικό παρά το διαφορετικό περιεχόμενο της ψυχής, η καινούργια συνειδηση. Η συνειδηση του λεύτερου ατόμου, του λεύτερου ανθρώπου, αυτή θεμελιώνει τον ήρωα του κλέφτικου τραγουδιού, αυτή τον ξεχωρίζει. Με όλο του το δικό λοιπόν θα ονόμαζε κανείς τα κλέφτικα τραγούδια τα πρώτα πνευματικά μνημεία της λευτεριάς. Χωρίς άλλο βέβαια ξαφνιάζει το παράξενο παρουσιαστικό του κλέφτικου τραγουδιού, η απροσποίητη αυτή κραυγή χαράς του ανθρώπου στο άναμμα και στο φούντωμα της ψυχής του με το πρώτο άγγισμα της λευτεριάς. Λόγος, αίσθημα, πράξη, όλα βρίσκονται σ' ενέργεια, για να προφτάσουν και να κλείσουν μέσα τους την πλημύρα της ζωής, που ολοένα και ανεβαίνει ορμητικότερη από τα βάθη. Το κλέφτικο τραγούδι δεν είναι ιστορία, ούτε αισθηματική επίδειξη, ούτε δραματική σκηνή, παρά κάτι βαθύτερο και πρωταρχικότερο: είναι το ξύπνημα του ανθρώπου στην αμέτρητη δύναμη, που φωλιάζει μέσα του βαθύτερα από την καρδιά και από το νου. Ο άνθρωπος νοιώθει την ψυχή του δύναμη.

Μακρινές και πολλές είναι, αλήθεια, στο χρόνο οι ρίζες του δέντρου της ζωής μας, η κοντινότερη όμως σε μας, εκείνη που μας κρατάει στα κλώνια της και απ' όπου θρέφεται παρόν και μέλλον, τη στέριωσαν και τα λίγα εκείνα τραγούδια. Πόσο μακριά λ.χ. βρίσκεται ο Ακριτικός ήρωας και πόσο κοντά μας ο Κλέφτης, στο δρόμο το δικό του περπατούμε κι εμείς. Μυθικά, θαυμαστά πράγματα κάνει ο Ακριτικός ήρωας, η δύναμή του είναι τιτανική, υπερφυσική. Αντίθετα, το έργο του κλέφτη στον κόσμο δεν είναι απίστευτο, είναι φυσικό - όπως φυσική και όχι απίστευτη είναι η δύναμή του. Ο,τι χαρακτη-

ρίζει τον Κλέφτη είναι η ψυχή και ο αγώνας για το αμόλευτο αγέρι της πνοής της, για τη λευτεριά. Αν χαρακτηριστικό του Ακριτικού ήρωα είναι η εξαιρετική σωματική ρώμη, η ευψυχία ξεχωρίζει τον Κλέφτη. Σωματική αντρεία δεν έχουν ούτε ο Μηλιόνης, ούτε ο Σταθός, ούτε η Δέσπω, έχουν όμως ευψυχία: όλοι αυτοί χρεια-

ζόταν τον Κλέφτη είναι η ψυχή και ο αγώνας για το αμόλευτο αγέρι της πνοής της, για τη λευτεριά. Αν χαρακτηριστικό του Ακριτικού ήρωα είναι η εξαιρετική σωματική ρώμη, η ευψυχία ξεχωρίζει τον Κλέφτη. Σωματική αντρεία δεν έχουν ούτε ο Μηλιόνης, ούτε ο Σταθός, ούτε η Δέσπω, έχουν όμως ευψυχία: όλοι αυτοί χρεια-

Κλέφτικο τραγούδι

Ὁ Ὀλυμπος κι' ὁ Κίσαβος τὰ δυὸ δουνὰ μαλῶν
(γουν)
τὸ ποῖδ' νὰ ρίξη τὴ βροχή, τὸ ποῖδ' νὰ ρίξη χόνιν.
Ὁ Κίσαβος ρίχνει βροχή κι' ὁ Ὀλυμπος τὸ χόνιν.
Γυρῖζει τότε ὁ Ὀλυμπος καὶ λέγει τοῦ Κίσαβου:
«Μὴ μὲ μαλῶνς Κίσαβε, μπρὲ τουρκοπατημένε.
Ποῦ σὲ πατάει ἡ Κονιαριά κ' οἱ Λαρσινὸι ἀγάδες.
Ἐγὼ εἰμ' ὁ γέρος Ὀλυμπος στὸν κόσμο ξακουσμέ-
(γος),

ἔχω σὰράντα δυὸ κορφές κ' ἐξήντα δυὸ θρυσούλες,
κάθε κορφὴ καὶ φλάμπουρο, κάθε κλαδί καὶ κλέ-
(φτης)

Κι' ὅταν τὸ παίρν' ἡ ἀνοιξὴ κι' ἀνοίγουν τὰ κλαδιά-
(κλαδ.)

γεμίζουν τὰ δουνὰ κλεφτιά καὶ τὰ λαγκάδια σκλά-
(δους)

Ἐχω καὶ τὸ χρυσὸν ἀιτό, τὸ χρυσοπλουμισμένο,
πάνω στὴν πέτρα κάθετα: καὶ μὲ τὸν ἥλιο λέγει:

«Ἦλιε μ' δὲν κροῦς τ' ἀποταχύ, μόν' κρους τὸ με-
(στημέρι),

νὰ ξεσπαθοῦν τὰ νύχια μου, τὰ νυχοπόσαρά μου;».

ζότανε θάρρος ψυχής ν' αψηφίσουν τη δύναμη του Τούρκου και να προτιμήσουν το θανάσιμον αγώνα και τη σκληρότατη θυσία. Απέριτη, διόλου φανταχτερή είναι η σύνθεση του κλέφτικου τραγουδιού - λες και η φαντασία να μη δούλεψε διόλου στη γέννησή του. Που να παραβγῇ με το Ακριτικό τραγούδι; Αυτό ζει και ανασταίνει στην πλούσια χώρα της φαντασίας. Κι όμως το κλέφτικο τραγούδι, δεν πέφτει ούτε τριχα παρακάτω σε αξία από κείνο, θα έλεγα κίχλας πως αυτό το γνοιάζεται περισσότερο από κάθε άλλο η ψυχή μας. Γιατί κερδίζει από μέσα ό,τι χάνει απ' έξω. Αν ο άνθρωπος στο Ακριτικό τραγούδι μας αντικρύζει φτιαγμένους κι

παραούσια του καινούργιου ανθρώπου, η δημιουργία του λεύτερου ατόμου. Διόλου παράξενο η έκφραση του Ακριτικού ήρωα να γίνεται με τη διήγηση - το θαυμαστό περιστατικό βρίσκεται πέρα από τον ήρωα. Πως όμως να εξουσιάζει η διήγηση τα κλέφτικα τραγούδια όταν το θαυμαστό γεγονός γίνεται στην ίδια την ψυχή του ήρωα; ο λυρικός τόνος, ο δραματικός γίνεται το φυσικό-μερηνί απελπισία η ζωή σου εδώ, διαβάζεις όμως εκείνα τα τραγούδια και πάλι η ελπίδα ξαναξοσταίνεται την παγωμένη καρδιά. Άλλη μια φορά βλέπεις, στην πνευματική ιστορία, πράξη, λόγο σκέψη, από χωρισμένα και εξευτελισμένα

που ήταν, να ξαναβγαίνουν αρμονικά από την πηγή τους, από την ψυχή του ανθρώπου, και να αστράφτουν πάλι στον κόσμο, στην τιμή και στη λάμψη της υψηλής καταγωγής τους. Άλλη μια φορά οι πατέρες μας ξαναβρίσκουν, μόνοι κι αβοήθητοι, στην ψυχή τους την πηγή της λευτεριάς και σηκώνουν κ' εκείνοι στον κόσμο υπερήφανοι το κεφάλι τους. Καμωμένα τα τραγούδια γι' άτομα, δεν έχουν όμως τίποτε το υποκειμενικό πάνω τους. Ο ήρωάς τους δεν σχεδιάζει, δε διδάσκει, δεν αντιγράφει, δεν μιμείται τη ζωή. Η ήρωάς τους είναι ό,τι είναι, τα τραγούδια έχουν το απόλυτο που έχει το γεγονός. Την κρίση μου γι' αυτά τη βεβαιώνει και η συνέχεια τους.

Ηρθε η ώρα, ήρθε το Εικοσιένα. Μέσα στον καθολικό ξεσηκωμό του Γένους χάθηκαν οι λιγοστοί αγωνιστές της λευτεριάς, οι κλέφτες, και μαζί χάνεται και το τραγούδι τους. Χάνεται αληθινά; Όχι, βαθαίνει και πλαταίνεται στον εξαίσιο «Ύμνο της λευτεριάς» του Σολωμού, επειδή πραγματικά ο Σολωμός συνεχίζει στο έργο του το πνεύμα του κλέφτικου τραγουδιού. Η λειτουργία και η διάρθρωση του κλέφτικου τραγουδιού η ίδια, γιγαντωμένη όμως σ' αφάνταστο βαθμό, δίνει τη ζωή και στον Ύμνο του Σολωμού. Η λευτεριά εδώ δε βγαίνει λιανοτρεμούλα και λιγόχρονη, όπως η σπία, από την άκρη του χρόνου, από τη στιγμή, παρά ορίζει εμπρός και πίσω στο χρόνο τα βάθη των αιώνων.

Κοσμικές πηγές ζωής τεράστιες - η ιστορία, η θρησκεία - ρίχνουν τη δύναμή τους μέσα και δυναμώνουν την πυρκαϊά. Να σκεφθής μονάχα πόσο θέρειψε την ενέργεια της λευτεριάς η δεύτερη στροφή του Ύμνου, πραγματικό ποιητικό κατόρθωμα του Σολωμού. Με τη στροφή αυτή, φυλή, ιστορία, ανθρώπινη ενέργεια μπαίνουν σε κίνηση και δουλεύουν τη λευτεριά. Αν στο κλέφτικο τραγούδι αδύναμες αχτίδες της αυγής χαϊδεύουν το πρόσωπό μας, στον Ύμνο λειώνουμε από φλόγα του μεσημεριού. Ολοστρόγγυλο το άστρο της λευτεριάς «ερόμας δι' αιθέρος» καίει, φλογίζει τον κόσμο.

Γιάννης Αποστολάκης



ΛΑΔΙ
ΣΤΟ
ΛΥΧΝΑΡΙ

Οι πρόσφατοι κρίκοι της αλυσίδας αγάπης και τα καινούργια φτερά για το Σύνδεσμο και την εφημερίδα μας είναι:

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «Κ.Ν.»

- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) ο κ. Ευστάθιος Μπάστας, Θεολόγος και Λογοτέχνης, που διαμένει στην Αθήνα.
- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) ο κ. Παντελής Κουτσονίκας, που διαμένει στο Αιτωλικό.
- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) η κ. Καλλιόπη Στούμπη, που διαμένει στην Αθήνα.
- Επτά χιλιάδες πεντακόσιες (7.500 δρχ.) ο κ. Γεώργιος Νέσσης, που διαμένει στη Ρώμη Ιταλίας.
- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) ο κ. Χρήστος Βασ. Μπελεμζής που διαμένει στην Αθήνα.
- Δέκα χιλιάδες (10.000 δρχ.) ο κ. Κων/νος Μπελεμζής που διαμένει στη Λάρισα.
- Δώδεκα χιλιάδες πεντακόσιες έξι (12.506 δρχ.) ο κ. Τόλης Τούντας που διαμένει στο Τoronto του Καναδά.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΔΑ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ

-Σαραντά χιλιάδες (40.000 δρχ.) οι συμπατριώτες μας Δημήτριος και Ναπολέων Τάσιος, στη μνήμη των αιμνήστων γονέων τους Χαρίλαο και Κωστούλας Τάσιου.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΤΥΠΟ ΦΟΡΕΑ

Ο Σύλλογος των εν Αττική Καλαρρυτινών μας πληροφόρησε, ότι απέστειλε στον Ατυπο Φορέα Ανάπτυξης Καλαρρυτινών δέκα χιλιάδες (10.000 δρχ.), αντί στεφάνου, στη μνήμη του αιμνήστου Γεωργίου Φασούλα (Ντούλα).

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

♦ Αρραβωνιάστηκαν και σκόρπισαν τη χαρά στα σπίτια τους:

- Η εκλεκτή συμπατριώτισσά μας κ. Πόπη Μουσαφίρη του Πολυβίου, Προϊσταμένη Νοσοκομείου, με τον κ. Νικόλαο Κολιό Μηχανολόγο της Δ.Ε.Η. από το Τέροβο Ιωαννίνων.
- Ο εκλεκτός Συμπατριώτης μας κ. Σπυρίδων Μουσαφίρης του Πολυβίου, τεχνίτης αυτοκινήτων, με την κ. Μαρίνα Κουτσούκου, καθηγήτρια Μαθηματικών, από την Αθήνα.
- Η εξαίρετη συμπατριώτισσά μας κ. Γκογκάκη Αναστασία του Κων/νου, πτυχιούχος της Σχολής Διοίκησης Οικονομίας (Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων) και ο κ. Φακίρης Ταξιάρχης του Χρήστου, από τα Καμμένα Βούρλα, πτυχιούχος της Σχολής Διοίκησης Οικονομίας (Τμήμα Λογιστικής).
- Ο εξαιρετός Συμπατριώτης μας Χρήστος Ζέρβας του Παναγιώτη, Αστυνομικός και η κ. Χριστοδούλα Τζίμα του Δημητρίου, από τον Ανθρακίτη Ζαγορίου, πτυχιούχος βοηθός Μικροβιολόγου.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου μας συγχαίρει θερμά τόσο τα εκλεκτά ζεύγη των μνηστευμένων, όσο και τους οικείους τους και εύχεται «ΚΑΛΑ ΣΤΕΦΑΝΑ».

ΔΙΟΡΙΣΜΟΙ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

- Οι εξαίρετες συμπατριώτισσές μας αδελφές κ.κ. ΓΚΟΓΚΑΚΗ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ και ΓΚΟΓΚΑΚΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ του Κων/νου διορίστηκαν στο Κρατικό Νοσοκομείο ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ «ΘΡΙΑΣΕΙΟΝ».
- Η εκλεκτή συμπατριώτισσά μας κ. ΓΚΟΓΚΑΚΗ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ του Θεοδώρου, διορίστηκε στο Γενικό Νοσοκομείο «ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΑ» και στο τμήμα Τηλεφωνητών.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου μας συγχαίρει θερμά τις νεοδιορισθείσες και τους γονείς τους και τους εύχεται ΚΑΛΗ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑ, στα νέα τους καθήκοντα.

ΘΑΝΑΤΟΙ

- Πέθαναν οι αιμνήστοι συμπατριώτες μας ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΓΚΛΗΣ Εκπαιδευτικός στα Ιωάννινα, ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΣΠΗΛΙΟΣ - ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΑΣΟΥΛΑΣ - ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΟΡΜΠΑΛΑΣ και ΠΑΥΛΟΣ ΓΚΑΤΖΟΓΙΑΣ στη Θεσσαλία και ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΖΟΡΜΠΑΛΑΣ, στην Αθήνα.

Ο Σύνδεσμός μας εκφράζει τη βαθύτατη λύπη του για το θάνατο των εκλεκτών και λίαν αγαπητών χωριανών μας, συλλυπείται τους οικείους τους και τους συγγενείς τους και εύχεται το χόμα που τους σκέπασε να είναι ελαφρύ και η μνήμη τους αιώνια.

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΕΛΛΗΝΑΣ ΧΑΡΑΚΤΗΣ ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΗΣ



Ο Γεώργιος Α' (1762-1830) βασιλεύς Μ. Βρετανίας και Ιρλανδίας. Εχαράχθη υπό Γεωργίου Ν. Παπαγεωργίου Καλαρρυτιώτου. Χαλκογραφία 30X21,5 εκ. 1828-1830 (σύλλ. Ν. Γρηγοράκη, πρώτη δημοσίευση).

Ο πρώτος Έλληνας χαράκτης του 19ου αιώνα στον οποίο οφείλουμε τα πρώτα χαρακτικά έργα -χαλκογραφίες- με κοσμικά θέματα είναι ο Γεώργιος Παπαγεωργίου (Καλαρρυτιώτης) του Νικολάου, ο οποίος μολύνθηκε στην Καλλιγραφική Σχολή της Κέρκυρας. Το γεγονός αυτό τον κάνει να υπερηφανεύεται, αφού το αναγράφει στο κάτω μέρος της χαλκογραφίας ύστερα από το επώνυμό του και την καταγωγή του. Καταγόμενος από τα Καλαρρύτα της Ηπείρου, ο Παπαγεωργίου ήξερε να χειρίζεται τα βελόνια και τα σκαλίσια της ασημογυαλίας. Το πρώτο δείγμα δουλειάς του που γνωρίζουμε είναι η εικονογράφηση μιας Κανικής Διαθήκης διγλωσσής, στη Γραική και Αλβανική, όπως διαβάζουμε στην προμετωπίδα, η οποία τυπώθηκε στην Κέρκυρα το 1827. Έως σήμερα,

ήταν γνωστές τρεις χαλκογραφίες του, που τις χάραξε στα χρόνια από το 1828 έως το 1830. Πρόκειται για τρεις προσωπογραφίες: του κυβερνήτη Ι. Καποδίστρια, του ήρωα Γ. Καφαϊσάκη και του γνωστού Άγγλου ποιητή και φιλέλληνα λόρδου Βύρωνα. Το τελευταίο αυτό χαρακτικό έτος και να είναι η πρώτη κοσμική χαλκογραφία, αφού φέρει τη χρονολογία 1828.

Με την ευκαιρία αποκαλύπτω ένα άγνωστο έργο του Ν. Παπαγεωργίου. Πρόκειται για μία ακόμη χαλκογραφία που χάραξε στην Κέρκυρα στα χρόνια 1828-1830, και παριστάνει τον βασιλέα της Αγγλίας Γεώργιο Δ'.

«Επτά ημέρες»
Εφημ. Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
23 Φεβρουαρίου 1997

Προσφορές για τον Άγιο Νικόλαο & Αγία Τριάδα Καλαρρυτινών

Από το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου Καλαρρυτινών πληροφορούμεθα, ότι συνεχίζονται οι προσφορές των συμπατριωτών και φίλων του χωριού, για τον Άγιο Νικόλαο και την Αγία Τριάδα Καλαρρυτινών, όπως παρακάτω:

1. Η κ. **Ελένη Ζαφειρίου-Βογιάρου**, από Αθήνα, το ποσό των **10.000 δρχ.** για τη συντήρηση και ανακαίνιση του Αγίου Νικολάου, αντί στεφάνου στη μνήμη της Λαμπρινής Βετούλη.
2. Οι **Αδελφοί Χριστόφορος, Σπύρος και Ορέστης Μπελλάλης**, από Λάρισα και Μεσολόγγι, το ποσό των **30.000 δρχ.** για τη συντήρηση και ανακαίνιση του Αγίου Νικολάου Καλαρρυτινών.
3. **Ανώνυμος συμπατριώτης**, το ποσό των **15.000 δρχ.** για τη συντήρηση και ανακαίνιση του Αγίου Νικολάου Καλαρρυτινών.
4. Η κ. **Βούλα Παχή**, από Ιωάννινα, το ποσό των **2.500 δρχ.** για τον Άγιο Νικόλαο και **2.500 δρχ.** για την Αγία Τριάδα Καλαρρυτινών και
5. Ο κ. **Ευάγγελος Γκούμας** από τα Ιωάννινα το ποσό των **6.000 δρχ.** για την Αγία Τριάδα Καλαρρυτινών.

Επιτάφιος στον Ιερό Ναό του Αγίου Νικολάου Καλαρρυτών

Το Πάσχα είναι η μεγαλύτερη γιορτή της Χριστιανοσύνης. Γι' αυτό όλες οι ημέρες του τόσο των Αγίων Παθών του, όσο και της Λαμπροφόρου Αναστάσεώς του, γιορτάζονται με βαθύτατο σεβασμό και ξεχωριστή ευλάβεια στο χωριό μας, τους ιστορικούς Καλαρρυτές.

Προπαντός τη Μεγάλη Παρασκευή ημέρα αποκορύφωσης του Θείου Πάθους, ο Άγιος Νικόλαος γεμίζει από κόσμο και σήμερα ακόμη, που συμπάσχει στα δεινά του Εσταυρωμένου Χριστού και περιμένει την τριήμερη Ανάστασή του, που προοιωνίζει και τη δική μας ανάσταση.

Το στόλισμα του Επιταφίου αποτελεί καθήκον ιερό των ευλαβών γυναικών του χωριού και τοποθετείται κάτω από τον μεγαλοπρεπή πολυέλαιο της Εκκλησίας μας.



«Ω γλυκύ μου έαρ, γλυκύτατόν μου Τέκνον που έδω σου το κάλλος
(Από τον Επιτάφιο θρήνο της Μεγάλης Παρασκευής)

230 Ορειβάτες στους Καλαρρυτές

Με πρωτοβουλία του συμπατριώτη μας Κων/νου Μπαρμπούτη, Γραμματέα της Περιφερειακής Ορειβατικής Συλλόγων Δυτικής Ελλάδας και Ηπείρου, πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 15 Μαρτίου 1997 στο ξενοδοχείο «Τζουμέρκα» των Πραμάντων η συνάντηση των Ορειβατικών Συλλόγων της Περιφέρειας αυτής.

Έλαβαν μέρος οι Ορειβατικοί Σύλλογοι Αργιολίου με 40 Ορειβάτες, Άρτας με 42, Ιωαννίνων με 54, Καϊνούργιου Αιτωλοακαρνανίας με 10, Μεσολογγίου με 45, Ναυπάκτου με 10, Πατίγκου με 12, Πρεβέζης με 7, Παραμυθιάς με 5 και Βρυσοχωρίου με 5.

Την Κυριακή το πρωί 16 Μαρτίου 1997 ανεχώρησαν για το Ματσούκι και μέσω της Ιεράς Μονής Βυλίζας και μετά από 3ωρη πορεία έφθασαν στους Καλαρρυτές, όπου μετέβησαν όλοι στον ιερό Ναό του Αγίου Νικολάου.

Εκεί τους ανέμενε ο σεβάσμιος ιερέας του χωριού αιδεσμώντας κ. Βασίλειος Τάτσης, ο οποίος πραγματοποίησε παράκληση για τη σωτηρία των Ορειβατών και των οικογενειών τους. Στη συνέχεια όλοι οι ορειβάτες φίλησαν με ευλάβεια το ιστορικό Ευαγγέλιο του Αθανασίου Ταμιούρη



16 Μαρτίου 1997. Ορειβάτες της συνάντησης των Ορειβατικών Συλλόγων Δυτικής Ελλάδας και Ηπείρου στην ιστορική πλατεία των Καλαρρυτών

και αμέσως μετά μετέβησαν στην κεντρική πλατεία του χωριού μας, όπου γευμάτισαν και άκουσαν την πλούσια ιστορία του, από τον αρχηγό της Ορειβατικής Συνάντησης κ. Κων/νο Μπαρμπούτη. Το απόγευμα της ίδιας ημέρας μετέβησαν μέσω της σκάλας των Καλαρρυτών στο ιστορικό Συρράκο, απ' όπου ανεχώρησαν για τις έδρες τους.

Πρέπει να σημειωθεί ότι ο συμπατριώτης εκπαιδευτικός και ορειβάτης κ. Κώστας Μπαρμπούτης εξελέγη στις 16 Απριλίου 1997 και πρόεδρος του ιστορικού Ορειβατικού Συλλόγου Ιωαννίνων. Είναι η πρώτη φορά που εκλέγεται ένας Τζουμερκιώτης στην ηγεσία του Ορειβατικού Συλλόγου Ιωαννίνων, που ιδρύθηκε το 1936.

Ανακοινώσεις της εφημερίδας μας

• Η εφημερίδα «Καλαρρυτιώτικα Νέα» είναι εφημερίδα πολιτιστική και όχι δημοσιογραφική και ασφαλώς δεν μπορεί να έχει ανταποκριτές σ' όλη την Ελλάδα, προκειμένου να πληροφορείται τις χαρές (Γεννήσεις - βαπτίσεις - αρραβώνες - γάμους) ή τις λύπες (θανάτους) που συμβαίνουν σε σπίτια συμπατριωτών μας. Για να μη δημιουργούνται λοιπόν αδικαιολόγητες παρεξηγήσεις από τη μη δημοσίευση τέτοιων περιστατικών χαράς ή λύπης, θα παρακαλέσουμε τους αγαπητούς συμπατριώτες μας, που επιθυμούν παρόμοια γεγονότα, να προβληθούν από τις στήλες της εφημερίδας μας να τηλεφωνούν στα παρακάτω τηλέφωνα μελών των Διοικητικού Συμβουλίου του Συνδέσμου μας.

ΜΠΑΡΜΠΟΥΤΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ Τηλ. 0651 - 25943

ΑΡΛΕΤΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Τηλ. 0651 - 46673 και

ΜΠΑΚΑΓΙΑΝΝΗ ΜΑΡΙΑΝΘΗ Τηλ. 0651 - 23764

• Η Συντακτική Επιτροπή της Εφημερίδας μας θεωρεί υποχρέωσή της να ευχαριστήσει θερμά τους παρακάτω εκλεκτούς συμπατριώτες μας, οι οποίοι με άρθρα τους ή άλλες εποικοδομητικές ενέργειές τους ενισχύουν την έκδοση της εφημερίδας μας:

α) Ευάγγελο Μπακαγιάννη, που διαμένει στην Αθήνα

β) Απόστολο Ζώγκο, που διαμένει στην Αθήνα και

γ) Χρήστο Μπελεμέτη του Βασ., που διαμένει στην Αθήνα.

Τους διαβεβαιώνουμε ότι τα κείμενά τους θα δημοσιευθούν σε προσεχείς εκδόσεις της εφημερίδας μας.